

Utdrag frå boka

Ord te gagns

Ord og uttrykk frå Surnadal

Med rettingar etter at boka kom ut i 2010

Surnadal Heimbygdlags skrifter nr. 11
Surnadal Heimbygdlag 2010

Bøyingsmønster

INNLEIING

(Følg med i dette avsnittet når du hører på lydprøvene på CD frå spor 12)

Spor 13:

Her skal vi prøve å forklara mønsteret i surdalsmålet utan å bruke for mange faguttrykk. Vi har samla så mykje stoff i nokre få setningar at du kanskje må ta dei i små porsjonar så du ikkje skal misse tråden.

Nynorsk grammatikk byggjer på norske dialekter. Skriftspråket er eit slags minstemål, der ein har gjort eit utval og fastsett ein normal. Dialektene har ofte mange fleire bøyingsformer enn skriftspråket. Først skal vi sjå på namnorda eller substantiva. I nynorsk deler vi dei i tre grupper: hankjønnsord, hokjønnsord og inkjekjønnsord. I surdalsmålet er det likeins, og dei aller fleste orda har same kjønn som i nynorsk. Men i surdalsmålet deler vi hankjønnsord og hokjønnsord i to grupper: ord med sterk bøying og ord med svak bøying. Dette kan du sjå i dei tabellane som kjem etterpå.

I nynorsk har kvart namnord fire former. Det heiter f.eks. ein bil, denne bilen, fleire bilar, alle bilane. Men i surdalsmålet er det seks former, fordi vi brukar dativform både i eintal og fleirtal: Vi har ein *bil*. Vi hentar *bil'n*. Vi kjører med *bil'a*. Når vi har to *bila*, så brukar vi *bilan̄n* og kjører med båe *bilå*. Bilen er eit *sterkt* hankjønnsord. *Svake* hankjønnsord sluttar oftast på e, slik som ein *ķættķe*. Guten set seg på *ķættķin̄n* og renner ein skjøt med *ķættķå* sin. Fleire ungar treng fleire *ķættķa*. Dei tek *ķættķan̄n* og renner på *ķættķå* nedover *bakkan̄n*. Ein *bakka* er òg eit svakt hankjønnsord med a til slutt. Slike ord som *bakka*, *ķlea*, *don̄na* og *nakka* er like i eintal og fleirtal: ein *ķlea* og fleire *ķlea*.

Spor 14:

Så er det hokjønnsorda. Ei *ķķæi* har *sterk* bøying: Du tek *ķķæi'a* og et med *ķķæ'n*. Er de fleire, treng de *ftæra ķķæie* og et med *ķķæiå*. Ei *mûgg* er eit *svakt* hokjønnsord. Du tek *muggå* og tømmer vatnet tu *muggån̄n*. Har du to *muggå* og fyller vatn i båe *muggån̄n*, så har du vatn i båe *muggå*.

Dei fleste inkjekjønnsorda er stutte einstavingsord, slik som eit *hus*. Du går inni *hus'e* og blir verande inni *husa*. Har du fleire *hus*, kan du bruke alle *hus'a*, men du kan ikkje vera i alle *huså* på same tid. Det er berre unntak at inkjekjønnsord endar på e, f.eks eit *stykkje*. Det heiter eit *møt*, ikkje eit *møte*, slik som det gjer i skriftspråket, og det heiter fleire *møt* (slik som fleire *hus*).

Elles finst det mange særreglar, f.eks. hankjønnsord som bøyest som hokjønnsord i fleirtal, slik som ein *sau*. Eller hokjønnsord med hankjønnsbøying i fleirtal, slik som ei *øy*. Somme forandrar vokal i fleirtal, slik som surndalsordet for jente: Viss du kjenner ei *dråk*, og ho er den gauaste *dråka* du veit, så vil du kanskje gifte deg med *sa dråk'en*, sjøl om det er *manņa gaua drek'er* i Surndala. Du kan sjå på *âll drek'erñ*, men du kan ikkje gifte deg med *âll dråkå*. Alt dette står i tabellane.

Kanskje la du merke til at eg sa *manņa drek'er* og *gaua drek'er*? A-ending på adjektiv og pronomen føre hokjønnsord i fleirtal er eit gammalt målmerke i Surnadal, men surndalingar flest har slutta å bruke denne forma. ”Det søng så tongt kreng *alla dalasiå*”, skriv Hans Hyldbakk i Vårsøg.

Spor 15:

Når vi sit i *bil'a*, eller kjører med alle *bilå* våre, seier vi at ordet står i dativ.

På 1900-talet var dativbruken utbreidd i dei fleste dialekter mellom Mjøsa og Namdalen, men i seinaråra har det gått attende med dativbruken. Det er med dativ som med andre språkfænomener: Lærte du dei da du var liten, brukar du dei rett utan å tenkje deg om. I motsett fall må du lære deg reglane, men her blir det ikkje plass til noko dativkurs. Reglane er stort sett dei same som i offisiell tysk: Dativ blir bruka

1. i omsynsledd: Du må gi *ku'nå* mjøl.

2. etter visse verb og etter visse preposisjonar: Vil du hjelpe *dråk'en* med *lækkså*? Eg følgde *şki-dårånñ* unna *bakkå*.

3. etter visse preposisjonar, viss noko er *i ro* på ein plass: Set osten på *bor'e*! er ikkje dativ, men: Osten står på *bora* – er dativ

Spor 16:

Så må vi komma i hug at pronomena følgjer dei same dativreglane som substantiva. Du får *ikkje* boka med *hanñ*, du får ho med *'hannå*. Du får ikkje noko med *ho*, men med *hænna*.

Slik som elles på Nordmøre og i engelsk har vi dobbelt sett med påpeikande pronomen: *ne* boka, *te* fatet og *se* koppane når dei er nær, og *na* garden, *ta* fjellet og *sa* fuglane når dei er lenger unna. Kom i hug at det allveg heiter *se* og *sa* i dativ: Hent *na bok'a* og sjå kva som står *ti sa bok'en*! *Te gåttv'e* er så slite, vi må gi *se gåttva* eit målingsstrøk.

Spor 17:

Adjektiva rettar seg etter det substantivet det står attåt. Oftast er det berre inkjekjønnsforma som avvik noko særleg: ein *gvu* gut, ei *gvu* dråk, *gøtt* folk, *gvue* gitar. Nokre adjektiv med ei meir innvikla bøyning er oppført med fleire bøyingsformer i ordlista: ungen går *nakinñ*, dråkja går *nakå*, barnet går *nakø*, ungane går *nak'n*, det er fullt av *nakne* ungar. Kva for ein unge, *na nakninñ*? Kva for ei dråk, *na naknå*?

Spør 18:

Verba (eller gjerningsorda) kan vi dele i svake og sterke verb. Tabellane viser best korleis vi bøyer verba. Dei sterke verba forandrar vokal når vi bøyer dei, og dei har ikkje ending i notid og fortid: Å *finn*. Eg *finn* ikkje vegen. Eg *fan* ikkje vegen i går heller. Eg har ikkje *fonne* ut kvar eg skal gå. Sauen er *fonnin*. Kua er *fonna*. Lammet er *fonne*. Alle dyra er *fo'nn*.

Vi seier at somme verb er *transitive*, det vil seie at dei vil ha eit *objekt* attåt seg. Andre kan ikkje ha objekt, da kallast dei *intransitive*. Å *flytte* er transitivt, for eg kan flytte både ein stol og ei seng. Men å *flyte* er intransitivt, for eg kan ikkje flyte noko. Ofte finst det to verb som liknar på kvarandre, der det eine er transitivt og det andre intransitivt. Det intransitive verbet har da oftast sterk bøying: Du kan *søkke* ein stein nedi vatnet. Det er du som *søkke* steinen, men det er steinen som *søkk*. Når du har *søkk* steinen, har steinen *såkke*. På same måten er det med å *brin* og å *brênn*: Du *brenne* veden, men det er veden som *brin*.

	Infinitiv	Presens	Preteritum	Perf.part	Nynorsk
Trans	<i>lægg</i>	<i>lægg</i>	<i>la</i>	<i>lakkt</i>	leggje
Intrans	<i>lija (legg)</i>	<i>legg</i>	<i>låg</i>	<i>lijje</i>	liggje
Trans	<i>sætt</i>	<i>sætt</i>	<i>sætt</i>	<i>sætt</i>	setje
Intrans	<i>sitta</i>	<i>sitt</i>	<i>satt</i>	<i>sitte</i>	sitje
Trans	<i>brênn</i>	<i>brenne</i>	<i>brennt</i>	<i>brennt</i>	brenne (sv)
Intrans	<i>brin</i>	<i>brin</i>	<i>bran</i>	<i>bronne</i>	brenne (st)
Trans	<i>søkke</i>	<i>søkke</i>	<i>søkk</i>	<i>søkk</i>	søkkje
Intrans	<i>søkk</i>	<i>søkk</i>	<i>såkk</i>	<i>såkke</i>	søkke
Trans	<i>slæpp</i>	<i>slæppe</i>	<i>slæfft</i>	<i>slæfft</i>	sleppe (sv)
Intrans	<i>slæpp</i>	<i>slæpp</i>	<i>slåpp</i>	<i>slåppe</i>	sleppe (st)

1. GENERELT

Dette er berre ei samling av døme på dei viktigaste bøyingsmønsterane i surdalsmålet. Mønsteret varierer frå grend til grend og frå generasjon til generasjon. Liksom i ordlista har vi halde oss til dei formene som Bjarne Østbø høyrde av heimelsmennene sine. Ovabyggjer, stangvikgjeldingar, todalingar, åsskardbyggjer og andre må vera merksame på at desse formene kan avvike ein del frå dei som er bruka i grendene deira. Ei systematisk framstilling av surdalsmålet på høgt fagleg nivå er ikkje dette meint å vera. Ord som avvik sterkt frå det "normale" bøyingsmønsteret, er som regel oppførte med fullstendig bøying i ordlista.

1.2 Lydforandringar under bøyning

Både når vi bøyer substantiv og verb, ser vi ofte eit skifte mellom ein *opnare* og ein *trongare* variant av vokalen (*o/ø, ø/y, æ/e, e/i*) og skifte mellom *velar* og *palatal* konsonant (*kk/kk̥, gg/ljj, ŋŋ/ŋŋ*): *møkk - møkk̥'a, løŋŋ - løŋŋ'en, vægg - vejj'en, reŋŋ - riŋŋ'en* (møkk, lyng, vegg, ring) *sløkk̥e - sløkk̥t, byjje - bøggd, steŋŋe - stæŋŋt, riŋŋe - reŋŋt*, (sløkkje, byggje, stengje, ringje) (Open vokal + velar konsonant, trong vokal + palatal konsonant.) Vokalane a, o, u, å skiftar ikkje på denne måten, men konsonantforandringa er den same: *fanŋ - fanŋ'e, bokk - bokk̥'en, pŋugg - pŋujj'en, dågg - dåjj'a* (fang, bukk, plugg, dogg).

Denne skiftinga er meir utbreidd i nerbygda enn i øverbygda.

1.3 Bortfall av e i slutten av ord

Dette er vanleg i surndalsmålet liksom i andre nordmørs- og trøndermål. Bortfall av e fører gjerne til ein ”dobbelstøyt” (cirkumfleks) på hovudvokalen: *kake* blir til *kâk*, særleg viss ordet er trykksterkt i setninga. Men cirkumfleksen er ikkje like tydeleg i alle deler av bygda. Tydelegast er det i svake hokjønnsord (*kake = kâk*) og infinitiv av svake verb (*glømme = gŋôm*).

1.4 Kasusbruk

Som i dei fleste midtnorske målføre har surndalsmålet ei bunden dativform av alle substantiv. Dette er dei viktigaste bruksmåtene:

1. Omsynsled: *vi må ji fâttka mat*
 2. Etter visse preposisjonar som krev dativ: *du må ta kakâŋŋ tu âmmn'a*
 3. Etter preposisjonar som krev dativ når vi *er på* ein plass, men akkusativ når vi *flyttar* oss dit: *e he vårre på skuŋâ e dag, mænn e ska ikkje på skuŋŋ att e mârrgâ*
 4. I samband med visse verb: *du må jŋttŋ onnâ me lækksâ / vi he bytt urâ*
 5. I samband med visse adverb: for godt, kvitt, lik, redd, skuldau, skyld, vars: *de va færgâtt 'nâ â bŋi-me gar'a / ho e lik fâttka sin / e bŋi ke varŋ sa små ftekkâ*
- Genitiv finst det berre restar av, men preposisjonen *te* krev ofte bruk av genitiv: *vi ska te Bøvrâs e mârrgâ â varra der te mândags / vi varrt sitŋanŋ ôpp te nattanŋ*

Pronomena har også dativformer.

Sjå 7.2. Preposisjonar og 3. Verb som gjerne vil ha dativ

2. SUBSTANTIV (namnord)

2.1 Hankjønnsord

2.1.1 Sterk hankjønnsbøying med -a i fleirtal

Eintal			Fleirtal			Nynorsk
Ubunden	Bunden	Dativ	Ubunden	Bunden	Dativ	
<i>gut</i>	<i>gut'n</i>	<i>gut'a</i>	<i>guta</i>	<i>gutan̄n̄</i>	<i>gutå</i>	gut
<i>kar</i>	<i>kar'n</i>	<i>kar'a</i>	<i>karra</i>	<i>karran̄n̄</i>	<i>karrå</i>	kar
<i>dag</i>	<i>da'n</i>	<i>daj'a</i>	<i>dagga</i>	<i>daggan̄n̄</i>	<i>daggå</i>	dag
<i>hng</i>	<i>hn'n</i>	<i>hnj'a</i>	<i>hnua</i>	<i>hnuan̄n̄</i>	<i>hnua</i>	haug
<i>tæg</i>	<i>tæ'n</i>	<i>tæj'a</i>	<i>tæga</i>	<i>tægan̄n̄</i>	<i>tægå</i>	teig
<i>stav</i>	<i>stav'en</i>	<i>stav'a</i>	<i>stava</i>	<i>stavan̄n̄</i>	<i>stavå</i>	stav
<i>ķæpp</i>	<i>ķæpp'en</i>	<i>ķæpp'a</i>	<i>ķæppa</i>	<i>ķæppan̄n̄</i>	<i>ķæppå</i>	kjepp
<i>stakk</i>	<i>stakķ'en</i>	<i>stakķ'a</i>	<i>stakka</i>	<i>stakkan̄n̄</i>	<i>stakkå</i>	stakk
<i>knagg</i>	<i>knajj'en</i>	<i>knajj'a</i>	<i>knagga</i>	<i>knaggan̄n̄</i>	<i>knaggå</i>	knagg
<i>ren̄n̄</i>	<i>rin̄n̄'en</i>	<i>rin̄n̄'a</i>	<i>ren̄n̄a</i>	<i>ren̄n̄an̄n̄</i>	<i>ren̄n̄å</i>	ring
<i>stø̄n̄n̄</i>	<i>styn̄n̄'en</i>	<i>styn̄n̄'a</i>	<i>stø̄n̄n̄a</i>	<i>stø̄n̄n̄an̄n̄</i>	<i>stø̄n̄n̄å</i>	styng
<i>lyķķyl̄l̄</i>	<i>lyķķyl̄l̄n</i>	<i>lyķķyl̄l̄a</i>	<i>lyķķyl̄l̄a</i>	<i>lyķķyl̄l̄an̄n̄</i>	<i>lyķķyl̄l̄å</i>	nøkkel
<i>āk'er</i>	<i>āk'ern</i>	<i>āk'ra</i>	<i>ākra</i>	<i>ākran̄n̄</i>	<i>ākra</i>	åker

2.1.2 Sterk hankjønnsbøying med -e i fleirtal

<i>spu</i>	<i>sp'n</i>	<i>spu'a</i>	<i>spue</i>	<i>spuin̄n̄</i>	<i>spuå</i>	sau
<i>vægg</i>	<i>vejj'en</i>	<i>vejj'a</i>	<i>vejje</i>	<i>vejjin̄n̄</i>	<i>vejjå</i>	vegg
<i>bækk</i>	<i>beķķ'en</i>	<i>beķķ'a</i>	<i>beķķe</i>	<i>beķķin̄n̄</i>	<i>beķķå</i>	bekk
<i>strǣn̄n̄</i>	<i>stren̄n̄'en</i>	<i>stren̄n̄'a</i>	<i>stren̄n̄e</i>	<i>stren̄n̄in̄n̄</i>	<i>stren̄n̄å</i>	streng

2.1.3 Sterk hankjønnsbøying med vokal til slutt

<i>mo</i>	<i>mo'n</i>	<i>mo'nå/mo'a</i>	<i>moa</i>	<i>moan̄n̄</i>	<i>moå</i>	mo
<i>bø</i>	<i>bø'n</i>	<i>bø'nå/bø'a</i>	<i>bøa</i>	<i>bøan̄n̄</i>	<i>bøå</i>	bø
<i>şy/şø</i>	<i>şy'n/şø'n</i>	<i>şy'nå/şø'a</i>	<i>şøa</i>	<i>şøan̄n̄</i>	<i>şøå</i>	şjø

2.1.4 Sterk hankjønnsbøying med omlyd

<i>fot</i>	<i>fot'n</i>	<i>fot'a</i>	<i>føt</i>	<i>føt'n</i>	<i>fotå</i>	fot
------------	--------------	--------------	------------	--------------	-------------	-----

2.1.5 Svak hankjønnsbøying

<i>stabbe</i>	<i>stabin̄n̄</i>	<i>stabbå</i>	<i>stabba</i>	<i>stabban̄n̄</i>	<i>stabbå</i>	stabbe
<i>on̄n̄e</i>	<i>on̄n̄in̄n̄</i>	<i>on̄n̄å</i>	<i>on̄n̄a</i>	<i>on̄n̄an̄n̄</i>	<i>on̄n̄å</i>	unge
<i>skujje</i>	<i>skujjin̄n̄</i>	<i>skuggå</i>	<i>skugga</i>	<i>skuggan̄n̄</i>	<i>skuggå</i>	skugge
<i>bakka</i>	<i>bakkan̄n̄</i>	<i>bakkå</i>	<i>bakka</i>	<i>bakkan̄n̄</i>	<i>bakkå</i>	bakke

2.2 Hokjønnsord

2.2.1 Sterk hokjønnsbøying med -e i fleirtal

<i>bøggd</i>	<i>bøggd'a</i>	<i>bøggd'n</i>	<i>bøggde</i>	<i>bøggdinņ</i>	<i>bøggdå</i>	bygd
<i>fłis</i>	<i>fłis'a</i>	<i>fłis'n</i>	<i>fłise</i>	<i>fłisinņ</i>	<i>fłiså</i>	flis
<i>dnr</i>	<i>dnr'a</i>	<i>dnr'ņ</i>	<i>dørre</i>	<i>dørrinņ</i>	<i>dørrå</i>	dør
<i>kłov</i>	<i>kłov'a</i>	<i>kłov'en</i>	<i>kłove</i>	<i>kłovinņ</i>	<i>kłovå</i>	klauv

2.2.2 Sterk hokjønnsbøying med -er i fleirtal

<i>sæņņ</i>	<i>senņ'a</i>	<i>senņ'en</i>	<i>sæņņ'er</i>	<i>sæņņ'ern</i>	<i>sæņņå</i>	seng
-------------	---------------	----------------	----------------	-----------------	--------------	------

2.2.3 Sterk hokjønnsbøying med -a i fleirtal

<i>myr</i>	<i>myr'a</i>	<i>myr'ņ</i>	<i>myra</i>	<i>myranņ</i>	<i>myrå</i>	myr
<i>æłłv</i>	<i>æłłv'a</i>	<i>æłłv'en</i>	<i>æłłva</i>	<i>æłłvanņ</i>	<i>æłłvå</i>	elv
<i>vik</i>	<i>vik'a</i>	<i>vik'en</i>	<i>vika</i>	<i>vikanņ</i>	<i>vikå</i>	vik
<i>ny</i>	<i>ny'a</i>	<i>n'n</i>	<i>nya</i>	<i>nyanņ</i>	<i>nyå</i>	øy
<i>ķærrenņ</i>	<i>ķærrinņa</i>	<i>ķærrinņen</i>	<i>ķærrenņa</i>	<i>ķærrenņanņ</i>	<i>ķærrenņå</i>	kjerring

2.2.4 Sterk hokjønnsbøying med omlyd

<i>hanņ</i>	<i>hanņ'a</i>	<i>ha'ņņ</i>	<i>heņņ</i>	<i>he'ņņ</i>	<i>hanņå</i>	hand
<i>tânņ</i>	<i>tânņa</i>	<i>tâ'ņņ</i>	<i>teņņ</i>	<i>te'ņņ</i>	<i>tânņå</i>	tann
<i>bok</i>	<i>boķ'a</i>	<i>boķ'en</i>	<i>bøk'er</i>	<i>bøk'ern</i>	<i>bokå</i>	bok
<i>rot</i>	<i>rot'a</i>	<i>rot'n</i>	<i>røt'er</i>	<i>røt'ern</i>	<i>rotå</i>	rot
<i>tânņ</i>	<i>tânņ'a</i>	<i>tânņ'en</i>	<i>tæņņ'er</i>	<i>tæņņ'ern</i>	<i>tânņå</i>	tong
<i>dråk</i>	<i>dråķ'a</i>	<i>dråķ'en</i>	<i>drek'er</i>	<i>drek'ern</i>	<i>dråķå</i>	jente
<i>gło</i>	<i>gło'a</i>	<i>gło'n</i>	<i>głø</i>	<i>głø'n</i>	<i>gło'nå</i>	glo
<i>rå</i>	<i>rå'a</i>	<i>rå'n</i>	<i>re</i>	<i>re'n</i>	<i>rå'nå</i>	krå
<i>ku</i>	<i>ku'a</i>	<i>ku'n</i>	<i>ķy</i>	<i>ķy'n</i>	<i>ku'nå</i>	ku

2.2.5 Svak hokjønnsbøying

<i>ns</i>	<i>nså</i>	<i>nsânņ</i>	<i>nså</i>	<i>nsânņ</i>	<i>nså</i>	ause
<i>şķōrrt</i>	<i>şķorrtå</i>	<i>şķorrtânņ</i>	<i>şķorrtå</i>	<i>şķorrtânņ</i>	<i>şķorrtå</i>	skjorte
<i>ækk'er</i>	<i>ækkrå</i>	<i>ækkranņ</i>	<i>ækkrå</i>	<i>ækkranņ</i>	<i>ækkrå</i>	ekre/eng
<i>ştuå</i>	<i>ştuå</i>	<i>ştuånņ</i>	<i>ştuå</i>	<i>ştuånņ</i>	<i>ştuå</i>	stue
<i>vekku</i>	<i>vekku</i>	<i>vekkunņ</i>	<i>vekkuå</i>	<i>vekkuånņ</i>	<i>vekkuå</i>	veke

2.3 Inkjekjønnsord

2.3.1 Vanleg inkjekjønnsbøying

<i>hus</i>	<i>hus'e</i>	<i>husa</i>	<i>hus</i>	<i>hus'a</i>	<i>huså</i>	hus
<i>tak</i>	<i>tak'e</i>	<i>tak̄a</i>	<i>tak</i>	<i>tak'a</i>	<i>takå</i>	tak
<i>møt</i>	<i>møt'e</i>	<i>møta</i>	<i>møt</i>	<i>møt'a</i>	<i>møtå</i>	møte
<i>stykk̄e</i>	<i>stykk̄e</i>	<i>stykk̄a</i>	<i>stykk̄e</i>	<i>stykk̄a</i>	<i>stykk̄å</i>	stykke

2.3.2 Særskilt bøying

<i>kne</i>	<i>kne'e</i>	<i>knea</i>	<i>kne</i>	<i>knenn'aṅṅ</i>	<i>knenn'å</i>	kne
------------	--------------	-------------	------------	------------------	----------------	-----

3. VERB

Verb som gjerne vil ha dativ:

anse, brynne (gi vatn), byte, følge, føye, gagne, gjete, handle, helse, høve, kjone, leiast (vera lei), lette, likjast, likne, lykkast, lyse, lystre (vera lydig), mørkje (stå i lyset for), møte, måte (passe), nå, ottast, skifte, stelle, takke, tene, tru, vennast
Faste uttrykk: hakka tånnå, hætta navvå (hyttar med neven), rukka naså, ranga auå, bles naså, stappa fotå

Vil̄l du br̄yn̄ṅ ku'nå? Ska vi b̄yt stołå? Kan̄ṅ du fołłje oṅṅå hæm? De e 'ke ver̄t å f̄ny oṅṅå. De gan̄ṅna ikk̄e fãłłka. Han̄ṅ ska j̄et sruå. Han̄ṅ driv å han̄ṅla hæsstå. Du må hælls 'nå frå me. Ne vekku høve ikk̄e hãnnå. He du k̄ona kałłvå? Vi læiest sa kãll vera. Ho lik̄est ikk̄e fãłłka sin. De løkkast 'nå ikk̄e å fã-se-ti k̄ærren̄ṅ. Oṅṅan̄ṅ lysstra 'ke lerarå læṅṅ'er. Ta e mat så m̄ata moṅṅ'a. De va så viłł kattå nådd nåv'en. De e så rar̄t att 'n kan̄ṅ 'ke tru di.

3.1 Svake verb

3.1.1 A-verb

Infinitiv	Presens	Preteritum	Perf.part	Nynorsk
<i>lavva</i>	<i>lavva</i>	<i>lavva</i>	<i>lavva</i>	lova
<i>svarra</i>	<i>svarra</i>	<i>svarra</i>	<i>svarra</i>	svara
<i>kãsst</i>	<i>kassta</i>	<i>kassta</i>	<i>kassta</i>	kaste
<i>kłatt'er</i>	<i>kłattra</i>	<i>kłattra</i>	<i>kłattra</i>	klatre
<i>hevv'eł</i>	<i>hevvłta</i>	<i>hevvłta</i>	<i>hevvłta</i>	høvle
<i>løkkast</i>	<i>løkkast</i>	<i>løkkast</i>	<i>løkkast</i>	lykkast

3.1.2 E-verb

<i>mô̂t</i>	<i>môte</i>	<i>møtt</i>	<i>møtt</i>	møte
<i>ĝtôm̄m</i>	<i>ĝtôm̄me</i>	<i>ĝtôm̄mt</i>	<i>ĝtôm̄mt</i>	gløyme
<i>b̂ŷt</i>	<i>byte</i>	<i>bytt̄</i>	<i>bytt̄</i>	byte
<i>ķ̂ô̂p</i>	<i>ķ̂ô̂pe</i>	<i>ķ̂offt</i>	<i>ķ̂offt</i>	kjøpe
<i>st̂ô̂p</i>	<i>st̂ô̂pe</i>	<i>st̂offt</i>	<i>st̂offt</i>	støype
<i>ô̂s</i>	<i>ose</i>	<i>osst</i>	<i>osst</i>	ause
<i>sp̂ên̄n̄</i>	<i>sp̂ên̄ne</i>	<i>sp̂ên̄nt</i>	<i>sp̂ên̄nt</i>	spenne
<i>st̂î̂ll̄</i>	<i>st̂î̂lle</i>	<i>st̂î̂ll̄t</i>	<i>st̂î̂ll̄t</i>	stille
<i>ô̂y</i>	<i>oye</i>	<i>ô̂dd̄</i>	<i>ô̂dd̄</i>	øyde
<i>gr̂æ̂i</i>	<i>gr̂æ̂ie</i>	<i>gr̂edd̄</i>	<i>gr̂edd̄</i>	greie
<i>br̂ô̂t</i>	<i>br̂ôte</i>	<i>br̂øtt̄</i>	<i>br̂øtt̄</i>	brøyte
<i>f̂ô̂tt̄je</i>	<i>f̂ô̂tt̄je</i>	<i>f̂øtt̄</i>	<i>f̂øtt̄</i>	følgje
<i>sp̂æ̂ķe</i>	<i>sp̂æ̂ķe</i>	<i>sp̂ækt</i>	<i>sp̂ækt</i>	spækje
<i>b̂æ̂je</i>	<i>b̂æ̂je</i>	<i>b̂ækt</i>	<i>b̂ækt</i>	bægje
<i>rîn̄ne</i>	<i>rîn̄ne</i>	<i>ren̄nt</i>	<i>ren̄nt</i>	ringje
<i>hên̄ne</i>	<i>hên̄ne</i>	<i>hæn̄nt</i>	<i>hæn̄nt</i>	hengje
<i>vêķķe</i>	<i>vêķķe</i>	<i>vækt</i>	<i>vækt</i>	vekkje
<i>bŷjje</i>	<i>bŷjje</i>	<i>bøggd</i>	<i>bøggd</i>	byggje
<i>sl̂øķķe</i>	<i>sl̂øķķe</i>	<i>sløkt</i>	<i>sløkt</i>	sløkkje
<i>tr̂ø̂n̄ne</i>	<i>tr̂ø̂n̄ne</i>	<i>tr̂øn̄nt</i>	<i>tr̂øn̄nt</i>	tregje
<i>lev̂va</i>	<i>lev̂ve</i>	<i>lev̂vd</i>	<i>lev̂vd</i>	leva

3.1.3 Kort-verb

<i>n̂å</i>	<i>n̂år</i>	<i>n̂ådd</i>	<i>n̂ådd</i>	nå
<i>tru</i>	<i>trur</i>	<i>trud̄d̄</i>	<i>trud̄d̄</i>	tru
<i>fri</i>	<i>frir</i>	<i>frid̄d̄</i>	<i>frid̄d̄</i>	fri
<i>ro</i>	<i>rør</i>	<i>rådd</i>	<i>rådd</i>	ro
<i>gro</i>	<i>grør</i>	<i>grådd</i>	<i>grådd</i>	gro

3.1.4 Modale hjelpeverb

<i>vîl̄ļa</i>	<i>vîll̄</i>	<i>vîl̄ļa</i>	<i>vîl̄ļa</i>	vilja
<i>kôn̄ņa</i>	<i>kân̄ņ</i>	<i>kôn̄ņ</i>	<i>kôn̄ņa</i>	kunna
<i>skôl̄ļa</i>	<i>ska</i>	<i>skôl̄ļ</i>	<i>skôl̄ļa</i>	skulla
<i>m̂åt̄ta</i>	<i>m̂å</i>	<i>m̂ått̄</i>	<i>m̂åt̄ta</i>	måtta

3.1.5 Andre svake verb

<i>k̂or</i>	<i>k̂ore</i>	<i>k̂or</i>	<i>k̂orr̂t</i>	køyre
<i>ĥor</i>	<i>ĥorre</i>	<i>ĥor</i>	<i>ĥorr̂t</i>	høyre
<i>ŝei</i>	<i>sie</i>	<i>sa</i>	<i>sakkt</i>	seie
<i>lægg</i>	<i>lægg</i>	<i>la</i>	<i>lakkt</i>	leggje
<i>sæŧ</i>	<i>sæŧ</i>	<i>sæŧŧ</i>	<i>sæŧŧ</i>	selje
<i>ŧk̂orŧ</i>	<i>ŧk̂orŧ</i>	<i>ŧk̂orŧŧ</i>	<i>ŧk̂orŧŧ</i>	skilje/skylje
<i>sp̂or</i>	<i>sp̂or</i>	<i>spor</i>	<i>sporŧ</i>	spørje
<i>ha</i>	<i>he</i>	<i>ha</i>	<i>hafft</i>	ha
<i>æga</i>	<i>æg</i>	<i>ått</i>	<i>ått</i>	eige
<i>jærra</i>	<i>jær</i>	<i>jor</i>	<i>jorr̂t</i>	gjera
<i>vætta</i>	<i>væt</i>	<i>vesst</i>	<i>vesst</i>	vita

3.2 Sterke verb

3.2.1 Regelrette

<i>ŧk̂ærra</i>	<i>ŧk̂ær</i>	<i>skar</i>	<i>skårre</i>	skjera
<i>stæŧŧa</i>	<i>stæŧ</i>	<i>ŧtaŧ</i>	<i>ŧtåŧŧe</i>	stela
<i>dætta</i>	<i>dætt</i>	<i>datt</i>	<i>dåtte</i>	detta
<i>ŧk̂æŧŧv</i>	<i>ŧk̂æŧŧv</i>	<i>skatŧv</i>	<i>skåtŧve</i>	skjelve
<i>bit</i>	<i>bit</i>	<i>bæt</i>	<i>bette</i>	bite
<i>ŧŧin</i>	<i>ŧŧin</i>	<i>ŧŧæn</i>	<i>ŧŧenne</i>	skine
<i>trivast</i>	<i>triffst</i>	<i>træffst</i>	<i>trevvest</i>	trivast
<i>stryk</i>	<i>stryk</i>	<i>str̂nk</i>	<i>stråŧŧe</i>	stryke
<i>fŧyg</i>	<i>fŧyg</i>	<i>fŧog</i>	<i>fŧåjje</i>	flyge
<i>kŧyv</i>	<i>kŧyv</i>	<i>kŧov</i>	<i>kŧåvve</i>	klyve
<i>ŧŧyt</i>	<i>ŧŧyt</i>	<i>sk̂ot</i>	<i>sk̂atte</i>	skyte
<i>by</i>	<i>by</i>	<i>b̂ou</i>	<i>b̂oe</i>	by
<i>kry</i>	<i>kry</i>	<i>kr̂ou</i>	<i>kr̂oe</i>	kry
<i>sy</i>	<i>sy</i>	<i>ŝou</i>	<i>ŝoe</i>	syde
<i>br̂in̂ŋ</i>	<i>br̂in̂ŋ</i>	<i>br̂an̂ŋ</i>	<i>br̂on̂ŋe</i>	brenne
<i>biŧŧ</i>	<i>biŧŧ</i>	<i>batt</i>	<i>bon̂ŋe</i>	binde
<i>spreŋŋ</i>	<i>spreŋŋ</i>	<i>spraŋŋ</i>	<i>spron̂ŋe</i>	springe
<i>sprekk</i>	<i>sprekk</i>	<i>sprakk</i>	<i>sprok̂ŧe</i>	sprekke
<i>ŝon̂ŋ</i>	<i>ŝon̂ŋ</i>	<i>ŝån̂ŋ</i>	<i>ŝån̂ŋe</i>	syngje
<i>ŝomm</i>	<i>ŝomm</i>	<i>ŝåmm</i>	<i>ŝåmme</i>	symje

<i>röss</i>	<i>röss</i>	<i>ræss</i>	<i>rässe</i>	rysje
<i>sökk</i>	<i>sökk</i>	<i>sákk</i>	<i>sákke</i>	sökke
<i>nögg</i>	<i>nögg</i>	<i>nágg</i>	<i>nájje</i>	nögge
<i>hágg</i>	<i>hngg</i>	<i>hágg</i>	<i>hájje</i>	hogge
<i>sávva</i>	<i>söv</i>	<i>sáv</i>	<i>sávve</i>	sova
<i>læssa</i>	<i>les</i>	<i>las</i>	<i>lesse</i>	lesa
<i>dræppa</i>	<i>drep</i>	<i>drap</i>	<i>dreppe</i>	drepa
<i>farra</i>	<i>fer</i>	<i>for</i>	<i>fárre</i>	fara
<i>grava</i>	<i>grev</i>	<i>grov</i>	<i>grávve</i>	grava
<i>mætta</i>	<i>meṭ</i>	<i>moṭ</i>	<i>måtte</i>	mala
<i>ætta</i>	<i>eṭ</i>	<i>oṭ</i>	<i>åtte</i>	ala

3.2.2 Uregelrette

<i>varra</i>	<i>e</i>	<i>va</i>	<i>vårre</i>	vera
<i>bfi</i>	<i>bfi</i>	<i>varřṭ</i>	<i>vårřte</i>	bli/verte
<i>ga</i>	<i>gár</i>	<i>jikk</i>	<i>gátt</i>	gå
<i>stát / stáññ</i>	<i>stár</i>	<i>sto</i>	<i>státt</i>	stå
<i>fá</i>	<i>fárlfe</i>	<i>fekk</i>	<i>fátt</i>	få
<i>şá</i>	<i>şer</i>	<i>ság</i>	<i>şitt</i>	sjå

4. TALORD

Tal	Grunntal	Ordenstal	Tal	Grunntal	Ordenstal
1	<i>æn, æi, eṭṭ</i>	<i>fôsst</i>	14	<i>fjorřtá</i>	<i>fjorřtaññ</i>
2	<i>to</i>	<i>aññ'er</i>	15	<i>fæmmtá</i>	<i>fæmmtaññ</i>
3	<i>tri</i>	<i>træi</i>	16	<i>sækkstá</i>	<i>sækkstaññ</i>
4	<i>fir</i>	<i>ffjêr</i>	17	<i>sykká</i>	<i>sykkaññ</i>
5	<i>fæmm</i>	<i>fæmmt</i>	18	<i>aşá</i>	<i>aşaññ</i>
6	<i>sækks</i>	<i>şêtt (şitt)</i>	19	<i>nişká</i>	<i>nişkaññ</i>
7	<i>şu</i>	<i>şuaññ</i>	20	<i>şû</i>	<i>şuaññ</i>
8	<i>âtt</i>	<i>âttaññ</i>	30	<i>træddve (trætti)</i>	<i>træddeft</i>
9	<i>nî</i>	<i>nianñ</i>	40	<i>førřṭ'i</i>	<i>førřṭ'ianñ</i>
10	<i>tî</i>	<i>tianñ</i>	70	<i>şutt'i</i>	<i>şutt'ianñ</i>
11	<i>yllov</i>	<i>yllvft</i>	80	<i>âtt'i</i>	<i>âtt'ianñ</i>
12	<i>tâttv</i>	<i>tâtt</i>	90	<i>niřṭ'i</i>	<i>niřṭ'ianñ</i>
13	<i>trættá</i>	<i>trættaññ</i>	100	<i>honñ'er</i>	<i>honñraññ</i>

5. ADJEKTIV

5.1. Einstavingsstammer

Attributiv (saman med substantivet)				
	Ubunden form	Bunden f. nom.	Bunden f. dativ	Nynorsk
han	<i>æn fin duk</i>	<i>na fin duk'en</i>	<i>me sa fin duk'a</i>	fin
ho	<i>æi fin mûgg</i>	<i>na fin muggå</i>	<i>me sa fin muggån̄</i>	brun
inkj	<i>eṭṭ fint bor</i>	<i>ta fin bor'e</i>	<i>me sa fin bora</i>	grøn
fleirtal	<i>fine bor</i>	<i>sa fin bor'a</i>	<i>me sa fin borå</i>	gul
flt. ho	<i>fina muggå</i>	<i>sa fin muggån̄</i>	<i>me sa fin muggå</i>	hard
Substantivisk (utan substantiv attmed)				
han	<i>æn fin-æn</i>	<i>na finiñ</i>	<i>me sa fin</i>	mjuk
ho	<i>æi fin-æi</i>	<i>na finå</i>	<i>me sa fin</i>	smal
inkj	<i>eṭṭ fint-eṭṭ</i>	<i>ta fin</i>	<i>me sa fin</i>	tjuk
fleirtal	<i>nåre fine</i>	<i>sa fin</i>	<i>me sa fin</i>	tunn
flt. ho	<i>nåra fina</i>	<i>sa fin</i>	<i>me sa fin</i>	blakk
Predikativ (etter verbet)				
han	<i>han̄ e så fin</i>			
ho	<i>ho e så fin</i>			
inkj	<i>de e så fint</i>			
fleirtal	<i>dæmm e så fin</i>			

Vanlege lydforandringar frå grunnform til inkjekjønnsform:

<i>blå – blått</i>	<i>ny – nytt</i>	<i>fri – friṭṭ</i>
<i>græi – greṭṭ</i>	<i>spæi – speṭṭ</i>	<i>læi – leṭṭ</i>
<i>gru – goṭṭ</i>	<i>snru – snøṭṭ</i>	<i>dru – døṭṭ</i>
<i>fṭat – fṭatt</i>	<i>kvit – kviṭṭ</i>	<i>bṭot – bṭøṭṭ</i>
<i>låg – låkt</i>	<i>støgg – støkkt</i>	
<i>jup – jufft</i>	<i>grov – grofft</i>	<i>jev – jeft</i>
<i>lps – lpsst</i>	<i>jøs – jøsst</i>	
<i>stor – storṛt</i>	<i>stærk – stærṛt</i>	<i>vill – villṭ</i>

5. 2.Tostavinningsstammer

5.2.1. Adjektiv på –en

Attributiv (saman med substantivet)				
	Ubunden form	Bunden f. nom.	Bunden f. dativ	Nynorsk
han	<i>æn frøkin̄n̄ kásst</i>	<i>na frøk'n kásst'n</i>	<i>me sa frøk'n kásst'a</i>	frøkjen smøkjen kokjen tykkjen snykkjen baskjen tuskjen kjørkjen
ho	<i>æi frøka kâk</i>	<i>na frøk'n kaka</i>	<i>me sa frøk'n kakân̄n̄</i>	
inkj	<i>eṭṭ frøke styk̄ke</i>	<i>ta frøk'n styk̄ke</i>	<i>me sa frøk'n styk̄ka</i>	
fleirtal	<i>frøkne styk̄ke</i>	<i>sa frøk'n styk̄ka</i>	<i>me sa frøk'n styk̄kâ</i>	
flt. ho	<i>frøkna kaka</i>	<i>sa frøk'n kakân̄n̄</i>	<i>me sa frøk'n kaka</i>	
Substantivisk (utan substantiv attmed)				
han	<i>æn frøkin̄n̄-æn</i>	<i>na frøknin̄n̄</i>	<i>me sa frøk'n</i>	
ho	<i>æi frøka-æi</i>	<i>na frøknâ</i>	<i>me sa frøk'n</i>	
inkj	<i>eṭṭ frøke-eṭṭ</i>	<i>ta frøk'n</i>	<i>me sa frøk'n</i>	
fleirtal	<i>nâre frøkne</i>	<i>sa frøk'n</i>	<i>me sa frøk'n</i>	
fl. ho.	<i>nâra frøkna</i>	<i>sa frøk'n</i>	<i>me sa frøk'n</i>	
Predikativ (etter verbet)				
han	<i>han̄n̄ e så frøkin̄n̄</i>			
ho	<i>ho e så frøka</i>			
inkj	<i>de e så frøke</i>			
fleirtal	<i>dæmm e så frøk'n</i>			

Elles er mønsteret slik:

âpin̄n̄ – âpa – âpe – âpne – âp'n (open)

farlin̄n̄ – farla – farle – farlne – farl'n (farleg)

tol̄lin̄n̄ – tol̄la – tol̄le – tol̄lne – tol̄l'n (tullete)

kâbbfin̄n̄ – kâbbfa – kâbbfe – kâbbfene – kâbbfen (koblen)

Dei fleste adjektiva som endar på -leg i skriftspråket, har gått over i "open"-gruppa i surndalsmålet. Partisippform av sterke verb bøyest etter same mønsteret, likeins samansette adjektiv på –voren (aldervoren)

5.2.2. Adjektiv på -ig, -au:

	Ubunden form	Bunden f. nom.	Bunden f. dativ	Nynorsk
han	<i>æn fyrðu kar</i>	<i>na fyrðu kar'n</i>	<i>me sa fyrðu kar'a</i>	fyrug hjärtug onnug måttug dygdug
ho	<i>æi fyrðu kēll</i>	<i>na fyrðu kēllá</i>	<i>me sa fyrðu kēllánn</i>	
inkj	<i>eit fyrákt kviñnfáttk</i>	<i>ta fyrðu kviñnfáttke</i>	<i>me sa fyrðu kviñnfáttka</i>	
fleirtal	<i>fyrvue karra</i>	<i>sa fyrðu karrann</i>	<i>me sa fyrðu karrá</i>	
fl. ho.	<i>fyrvua kēllá</i>	<i>sa fyrðu kēllánn</i>	<i>me sa fyrðu kēllá</i>	

Mønsteret for adjektiv på -ig: *kánnsti* – *kánnstekt* – *kánnstie* – *kánnsti*
(kunstig, rar)

5.2.3. Andre tostavings adjektiv

Adjektiv på -át, -a, -le(leg) er ubøyge

Adjektiv på -all, -ull bøyest som einstavingsstammer (tagall, tumnull)

5.3. Komparasjon (gradbøying)

	Positiv	Komparativ	Superlativ
Hovud-regel	<i>fin</i>	<i>finar</i>	<i>finast</i>
	<i>frøkinñ</i>	<i>frøknar</i>	<i>frøknast</i>
	<i>fyrðu</i>	<i>fyrvuar</i>	<i>fyrvuast</i>
Unna-tak	<i>laññ</i>	<i>læññ'er</i>	<i>læññst</i>
	<i>tonñ</i>	<i>tøññ'er</i>	<i>tøññst</i>
	<i>stor</i>	<i>stôr</i>	<i>støsst</i>
	<i>lettiññ</i>	<i>miññ'er</i>	<i>miññst</i>
	<i>smá</i>	<i>smêr</i>	<i>smæsst</i>

Substantivisk superlativ (utan substantiv attmed)					
han	<i>na finastiññ</i>	<i>na læññstiññ</i>	<i>na støsstiññ</i>	<i>na miññstiññ</i>	
ho	<i>na finastá</i>	<i>na læññstá</i>	<i>na støsstá</i>	<i>na miññstá</i>	
inkj	<i>ta finast</i>	<i>ta læññst</i>	<i>ta støsst</i>	<i>ta miññst</i>	
fl.tal	<i>sa finast</i>	<i>sa læññst</i>	<i>sa støsst</i>	<i>sa miññst</i>	<i>sa smæsst</i>
dativ	<i>me sa finast</i>	<i>me sa læññst</i>	<i>me sa støsst</i>	<i>me sa miññst</i>	<i>me sa smæsst</i>

6. PRONOMEN

6.1. Personlege

	Eintal				Fleirtal				Nn
	Nom.	Akk.	Dativ	Gen.	Nom.	Akk.	Dativ	Gen.	
1	<i>e</i>	<i>me</i>	<i>me</i>		<i>vi</i>	<i>áss</i>	<i>áss</i>		vi
2	<i>du</i>	<i>de</i>	<i>de</i>		<i>di</i>	<i>dákká</i>	<i>dákká</i>	<i>dákkár</i>	de
3	<i>han̄ṅ</i>	<i>han̄ṅ</i>	<i>hánná</i>	<i>hass</i>	<i>dæmm</i>	<i>dæmm</i>	<i>dæmm</i>	<i>derras</i>	han /dei
	<i>ho</i>	<i>ho</i>	<i>hænna</i>	<i>hænna</i>					ho
	<i>de</i>	<i>de</i>	<i>di</i>	(<i>át di</i>)					det

Kortformer: 'n = han, 'á = ho, 'ná = hánná, 'na = henna

6.2. Egedomspronomen

	Nominativ.	Dativ	Nynorsk
han	<i>duḱ'en min̄ṅ</i> (vår)	<i>me duḱ'a min</i> (vår)	min
ho	<i>muggá mi</i> (vår)	<i>me muggáṅṅ min</i> (vår)	din
inkj	<i>bor'e miṭṭ</i> (vårṛṭ)	<i>me bora min</i> (vår)	sin
fleirtal	<i>bor'a min</i> (vår)	<i>me borá min</i> (vår)	vår

6.3. Peikande (denne)

	Denne her		Denne der	
	Nominativ	Dativ	Nominativ	Dativ
Han/hokj	<i>ne duḱ'en</i>	<i>se duḱ'a</i>	<i>na muggá</i>	<i>sa muggáṅṅ</i>
Inkjekj	<i>te hus'e</i>	<i>se husa</i>	<i>ta bor'e</i>	<i>sa bora</i>
Fleirtal	<i>se hus'a</i>	<i>se husá</i>	<i>sa muggáṅṅ</i>	<i>sa muggá</i>

7. PREPOSISJONAR OG RETNINGSORD

Retningsord er i utgangspunktet adverb, men i samansettingar opptre dei i ulike ordklassar. Samansetting av retningsord og preposisjon er svært vanleg. Samansette preposisjonar styrer som regel same kasus som den opphavlege preposisjonen.

7.1 Retningsord

Til staden	Komparativ	Superlativ	På staden	Frå staden
<i>vsst</i>	<i>vsst'er</i>	<i>vsstest</i>	(<i>vssti</i>)	<i>vsstáfrá</i>
<i>væsst</i>				<i>væsstáfrá</i>
<i>sø</i>				<i>syṅṅáfrá</i>
<i>nor</i>				<i>noráfrá</i>
<i>opp</i>	<i>øv'er</i>	<i>øsst</i>	<i>ôpp</i>	<i>ávváfrá</i>
<i>ne</i>	<i>nêr</i>	<i>nesst</i>	<i>nê</i>	<i>neáfrá</i>

<i>iņņ</i>	<i>iņņ'er</i>	<i>iņņstr</i>	<i>îņņ</i>	<i>iņņâfrâ</i>
<i>ut</i>	<i>ytt'er</i>	<i>ysst</i>	<i>ût</i>	<i>utâfrâ</i>
<i>framm</i>	<i>fræmm'er</i>	<i>fræmmst</i>	<i>frâmm</i>	<i>frammâfrâ</i>
<i>att</i>	<i>att'er</i>	<i>attest</i>	<i>(atti)</i>	<i>attâfrâ</i>
<i>hit</i>	<i>hit'er</i>	<i>hittest</i>	<i>her</i>	<i>her'efrâ / heâ</i>
<i>dit</i>			<i>der</i>	<i>der'efrâ / deâ</i>
<i>hæm</i>	<i>hæm'er</i>	<i>hæmest</i>	<i>hâmm</i>	<i>hæmâfrâ</i>
<i>borrt</i>	<i>borrt'er</i>	<i>borrtest</i>	<i>bôrrt</i>	<i>borrtâfrâ</i>

7.2 Preposisjonar

7.2.1 – som styrer akkusativ:

jønnâ, ejønn'â, vsstjønnâ, oppjønnâ, nynâ (nedgjennom), *iņņjønnâ, utjønnâ, frammjønnâ, attjønnâ, borrtjønnâ*;

-fær, vsstafær, syņņafær, norafær, âvafær, neafær, iņņafær, utafær, frammafær, attafær, hitafær, hæmafær, borrtafær;

omm, vsstomm, vâsstomm, syņņomm, noromm, âvomm, neomm, iņņomm osv;

evve, vsstevve, oppevve, neevve, iņņevve, utevve, frammevve, hitevve osv;

fpr, (om tid: ikkje før laurdagen); *kreņņ, ekreņņ', roņņt, tesst* (om tid: inntil)

7.2.2 – som styrer akkusativ eller dativ:

pâ, oppâ, neppâ, iņņpâ, utpâ, frammpâ, attpâ, hæmpâ, borrtpâ;

e, ti, oppi (pi), ni (nedi), *iņņi, uti, frammi, atti, hæmi, borrti*;

myllâ; ponņ, ponņi, opponņ, neonņ, iņņonņ, attonņ, borrttonņ;

â (på, i stadnemning, ofte ub. form: *her â gar* (her på garden), Austigard â Monâ, i tidfesting: *â lndan* (på laurdag); *fær* (for), *færre* (føre)

7.2.3 – som styrer dativ:

frâ, vsstâfrâ, syņņâfrâ, norâfrâ, âvvâfrâ, neâfrâ, iņņâfrâ, utâfrâ, frammaprâ, attâfrâ, her'efrâ, der'efrâ, hæmâfrâ, borrtâfrâ;

ât, vsstât, oppât, neât, iņņât, utât, frammat, attât, hitât, hæmât, borrtât;

mot, emot', oppemot, frammemot, borrttemot osv.;

ette, me, oņņa (unna), *tu* (or), *tâ* (av)

(i eldre mål istf. *vsstafær, syņņafær* osv: *vsstate, syņņate, norate, âvate, neate, iņņate, utate, hæmate, borrtate*)

7.2.4. – som styrer genitiv:

te (til): *te garš, te verš, te nattañņ, te Głeres* (Glærem)

(i motsetting til *ât* med dativ: *ât gar'a, ât vera, ât natt'n, ât boggd'n*)